

Sygn. akt III AUa 727/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Gabriela Pietrzyk - Cyrbus
Sędziowie	SSO del. Anna Petri (spr.) SSA Lena Jachimowska
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania R. S. (R. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 5 marca 2015r. sygn. akt X U 2394/14

oddala apelację.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 727/15

UZASADNIENIE

Ubezpieczony R. S. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 25 września 2014r. o odmowie prawa do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 w zw.z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Domagał się ustalenia prawa do wyliczenia emerytury kapitałowej wskazując, iż złożenie przez niego przed 31 grudnia 2008r. wniosku o wcześniejszą emeryturę nie ma wpływu na możliwość dochodzenia ponownego wyliczenia świadczenia na podstawie art. 55 ustawy.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania zarzucając, że skoro ubezpieczony nabył już prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 28 października 2006r., to nie może już domagać się przeliczenia tego świadczenia na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej.

Wyrokiem z dnia 5 marca 2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury wyliczonej na podstawie art. 55 i art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poczynając od dnia 1 września 2014r.

Sąd I instancji ustalił, iż ubezpieczony urodził się (...) Prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 31 października 2006r. nabył prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 28 października 2006r. Wypłata tego świadczenia została zawieszona, z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczonego zatrudnienia.

Po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczony złożył kolejny wniosek o przyznanie mu emerytury. Prawomocną decyzją ZUS z dnia 31 sierpnia 2012r. przyznano mu prawo do tego świadczenia od 1 sierpnia 2012r. w wysokości 4.160,31 zł brutto miesięcznie. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła podstawa wymiaru wcześniej przyznanego świadczenia. Po uwzględnieniu waloryzacji w 2014r. wysokość wypłaconego świadczenia wynosiła 4.564 zł brutto.

W dniu 10 września 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o obliczenie jego emerytury kapitałowej na podstawie nowych zasad, w oparciu o art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej. Wysokość świadczenia ustalonego w oparciu o te regulacje wynosiłaby poczynając od 1 września 2014r. $6.492,65 \text{ zł brutto} (235.985,42 + 998.267,54) / 190,10 = 6.492,65 \text{ zł}$.

Sąd Okręgowy zważył, iż odwołanie jest zasadne. Powołując się na treść art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440), zwanej dalej ustawą emerytalną, Sąd ten wskazał, iż ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej.

Organ orzekający wskazał, iż wątpliwości co do okoliczności, czy złożony po dniu 31 grudnia 2008r. wniosek o przyznanie emerytury musi być pierwszym wnioskiem złożonym przez ubezpieczonego, zostały jednoznacznie rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale z dnia 4 lipca 2013r. (II UZP 4/13, LEX nr 134219)

Sąd Najwyższy wskazał, że ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948r., który po osiągnięciu wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej, niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub emeryturę wcześniejszą. Takie stanowisko zostało potwierdzone również w wyroku Sadu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013r. (II UK 424/12, OSNP 2013/21-22/257) oraz w wyroku z dnia 4 września 2013r. (II UK 23/13, LEX nr 1375193).

Natomiast w wyroku Sadu Najwyższego z dnia 19 marca 2014r.

(I UK 345/13) wyjaśniono, iż nabycie statusu emeryta, o jakim mowa w art. 4 pkt 1 ustawy emerytalnej wiąże się z utratą statusu ubezpieczonego z art. 4 pkt 13 ustawy tylko wtedy, jeżeli po przyznaniu prawa do emerytury emeryt nie podlega obowiązkowemu

lub dobrowolnemu ubezpieczeniu społecznemu. Przez ubezpieczonego należy rozumieć osobę, która spełnia warunki podlegania - w jakimkolwiek okresie - ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu, określonymu w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych,

a także osobę, która podlegała takiemu ubezpieczeniu w oparciu o przepisy obowiązujące przed wejściem w życie tejże ustawy.

Zaprezentowaną wykładnię przepisu art. 55 ustawy emerytalnej Sąd I instancji w całości podzielił. Wbrew założeniom organu rentowego uznał, iż do przeliczenia emerytury na nowych zasadach jest uprawniony także ubezpieczony, który złożył przed 31 grudnia 2008r. wniosek o przyznanie wcześniejszej emerytury. Przeciwnego poglądu nie sposób wyinterpretować ani z treści art. 55, ani art. 27 ustawy emerytalnej. Istota tego przepisu polega bowiem na wyrównaniu sytuacji osób urodzonych przed 1 stycznia 1949r. z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948r. Z tego względu, ich prawo do kilkukrotnego przechodzenia na emeryturę nie może być kwestionowane. Osoba urodzona przed 1 stycznia 1949r., która po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 3 ustawy, kontynuowała ubezpieczenie, ma prawo złożyć po 31 grudnia 2008r. wniosek o przeliczenie emerytury na nowych zasadach także, gdy wcześniej występowała już o emeryturę.

Sąd meriti uznał, iż ubezpieczony spełnia wszystkie przesłanki do objęcia go przepisem art. 55 ustawy emerytalnej. Urodził się przed dniem 1 stycznia 1949r., posiada ponad 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Powszechny wiek emerytalny osiągnął (...). Ponadto, był zatrudniony po osiągnięciu wieku emerytalnego, a więc kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe. Wniosek o przeliczenie emerytury złożył w dniu 10 września 2014r., tj. po 31 grudnia 2008r. Zgodnie z przedstawionym przez organ rentowy wyliczeniem, wysokość emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej znacznie przewyższa wysokość emerytury obliczonej w oparciu o art. 53 tej ustawy.

Z tych przyczyn, Sąd I instancji z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając ubezpieczonemu prawo do emerytury wyliczonej według nowych zasad.

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy.

Apelujący domagał się jego zmiany i oddalenia odwołania, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego - art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, poprzez jego niewłaściwą wykładnię i zastosowanie, skutkujące przyznaniem prawa do emerytury, której wysokość ustalono według zasad określonych w art. 26 tej ustawy.

Apelujący zarzucił, iż powołana regulacja odnosi się wyłącznie do osób, które nie miały ustalonego prawa na dotychczasowych zasadach. Powołał się także na wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012r. (III AUa 1689/11, LEX 1129728), w myśl którego przesłanką warunkującą możliwość przyznania prawa do emerytury kapitałowej jest m.in. wystąpienie z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r. po raz pierwszy. Ponieważ wniosek, rozpoznany zaskarżoną decyzją, jest kolejnym wnioskiem emerytalnym ubezpieczonego, przeto nie może on skutecznie wystąpić o przyznanie mu prawa do tego świadczenia na nowych zasadach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i w pełni podziela dokonaną na ich podstawie ocenę prawną zasadności odwołania ubezpieczonego. Uzupełniając te ustalenia, należy jedynie wskazać, iż począwszy od dnia 1 sierpnia 2012r., ubezpieczony faktycznie pobiera emeryturę z wieku powszechnego, przyznaną mu z mocy art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 748), zwanej dalej ustawą emerytalną. Stale przy tym pozostaje w zatrudnieniu.

Jak słusznie uznał Sąd Okręgowy, ubezpieczony spełnił wszystkie ustawowe warunki niezbędne do przeliczenia wysokości jego świadczenia według nowych zasad unormowanych w art. 55 ustawy emerytalnej. Sąd ten trafnie

powołał się też na bogate orzecznictwo sądowe, wydane na gruncie powyższej regulacji. W świetle wielu zacytowanych przez organ orzekający jednolitych orzeczeń Sądu Najwyższego, a także wyroków Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 lipca 2013r. (III AUa 2125/12, LEX 1363250) i z dnia 23 września 2013r. (III AUa 2307/12), uznać należy za ugruntowane stanowisko judykatury, zgodnie z którym uprawnienie do wyliczenia emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej jest niezależne od tego, czy wcześniej ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. W tej sytuacji, za odosobniony należy uznać powoływany przez apelującego pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w jednym z pierwszych wyroków wydanych na podstawie tej regulacji z dnia 16 lutego 2012r. (III AUa 1689/11, LEX 1129728), w myśl którego przesłanką warunkującą możliwość przyznania prawa do emerytury kapitałowej jest m.in. wystąpienie z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008r. po raz pierwszy. Późniejsze orzecznictwo sądowe nie potwierdza słuszności poglądu zaprezentowanego w powołanym wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu.

Wbrew stanowisku apelującego, z kręgu osób uprawnionych do obliczenia emerytury kapitałowej na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej nie można wykluczyć osoby, która przed 31 grudnia 2008r. złożyła już wniosek o emeryturę, tak jak miało to miejsce w przypadku ubezpieczonego. Wykładnia językowa tego przepisu prowadzi do jednoznacznej konkluzji, iż „wystąpienie z wnioskiem o emeryturę po 31 grudnia 2008r.” nie oznacza wystąpienia z nim po raz pierwszy - jak chciałby tego organ rentowy. Z uwagi na oczywistą możliwość kilkukrotnego przechodzenia na emeryturę, należy przyjąć, iż warunkiem zastosowania art. 55 ustawy emerytalnej jest wystąpienie z którymkolwiek z kolei wnioskiem emerytalnym po 31 grudnia 2008r. po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego określonego w art. 27 ust. 2 i 3 tej ustawy. Do takiej samej konkluzji prowadzi zastosowanie wykładni celowościowej. Omawiany przepis ma bowiem na celu umożliwienie ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. wyliczenia emerytury w wieku powszechnym na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Zrównuje on sytuację tych osób z sytuacją osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. Skoro zatem wniosek o emeryturę w wieku powszechnym przez osoby objęte dyspozycją art. 27 nie musi być pierwszym wnioskiem o prawo do emerytury, bo nie wynika to z art. 55 ustawy emerytalnej, przeto ma on zastosowanie do wszystkich osób, które złożyły wniosek o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym po 31 grudnia 2008r., jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, niezależnie od uprzedniego przejścia już przez te osoby na emeryturę (tak też uzasadnienie powołanej przez organ orzekający uchwały Sądu Najwyższego z 4 lipca 2013r.).

W uzasadnieniu przytoczonego przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2013r. Sąd ten dodatkowo podkreślił, iż ratio legis art. 55 ustawy emerytalnej stanowi kontynuowanie opłacania składek po uprzednim nabyciu prawa do emerytury. Ma ono sens dla ubezpieczonych wyłącznie wówczas, gdy odprowadzanie składek znajdzie odzwierciedlenie w wysokości wypłacanego im świadczenia.

Na koniec zauważyć należy, iż już na wniosek ubezpieczonego z dnia 29 sierpnia 2012r. organ rentowy winien był przyznać mu emeryturę w najkorzystniejszej wysokości, którą - jak wynika z wyliczenia organu rentowego, jest emerytura kapitałowa. Tymczasem, wbrew temu obowiązkowi, organ rentowy przyznał mu emeryturę z mocy art. 27 ustawy emerytalnej i wypłacał ją na dotychczasowych zasadach. Okoliczność pobierania emerytury z wieku powszechnego w żadnym wypadku nie może obecnie stanowić przeszkody do wyliczenia jego świadczenia według nowych zasad unormowanych w art. 55 ustawy emerytalnej w zw. z art. 26 tej ustawy.

Podkreślenia wymaga przy tym fakt, iż z brzmienia art. 55 ustawy emerytalnej

nie wynika możliwość przyznania kolejnej emerytury, lecz ewentualność obliczenia jej wysokości według nowych zasad unormowanych w art. 26 ustawy emerytalnej, co winno znaleźć odzwierciedlenie w treści sentencji Sądu I instancji. Taka też jest treść zaskarżonej decyzji odmawiającej prawa do ustalenia wysokości emerytury na podstawie tych przepisów, a nie odmawiającej prawa do tego świadczenia. Rozpoznawana sprawa jest bowiem sprawą o wysokość świadczenia, a nie o prawo do niego. Jak wynika bowiem z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014r. (I UK 27/14, LEX nr 1537287), przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie stanowi o przyznaniu „nowej emerytury po emeryturze”, lecz o jej obliczeniu według nowych zasad. Warunkiem tego nie jest przy tym wstrzymanie się z pobieraniem należnej emerytury. Zasadnicze znaczenie dla zastosowania tej regulacji ma utrzymywanie przez osobę w nim określonej statusu osoby ubezpieczonej oraz stwierdzenie, że zachowują go osoby, które przeszły na emeryturę wyłącznie wówczas, gdy po przyznaniu tego prawa podlegają obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniom społecznym. W konsekwencji, emerytura osób, które spełniły warunki przewidziane w art. 27 i pobierały świadczenia na wniosek złożony po dniu 31 grudnia 2008r., powinna być wyliczona na podstawie art. 53 z uwzględnieniem art. 55 w zw. z art. 26 ustawy, jeżeli po ukończeniu wieku 65 lat, w przypadku mężczyzn, podlegali oni ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo lub dobrowolnie, co miało miejsce w przypadku ubezpieczonego. Taka konstatacja Sądu I instancji zasługuje na pełną aprobatę.

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 385 k.p.c. apelację organu rentowego, jako bezzasadną, należało oddalić.

/-/SSO del. A.Petri /-/SSA G.Pietrzyk-Cyrbus /-/SSA L.Jachimowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR